

כמים — פסול! נתמסמסם — פסול!

ומבארת הגמרא: איזוהי "המרכה" ואיזוהי "המסמסה"?

המרכה — כל שנשפך כקיתון של מים מתוך הנקב.

מסמסה — שהתרכך, אבל לא נשפך כקיתון, אלא כל שאינו יכול לעמוד בשעה שמחזיקים את החוט ביד ומשאירים ממנו קצת כלפי מעלה, שאותו הקצת מתכופף כלפי מטה, ואינו יכול להשאר זקוף.

בעי רבי ירמיה: אם אינו יכול לעמוד החוט שמוחזק כלפי מעלה מפני כבדו, שהוא עב וכבד, מאי? האם נחשב הדבר לחולי או לאו. (42)

ומסקינן: תיקו!

בי רב אמרי: נתמסמסם — פסול. נתמזמוז, נתרוקן מקצת המח מאליו — כשר!

מיתבי: רבי שמעון בן אלעזר אומר: בהמה שנתמזמוז מוחה - טרפה!

ומשנינן: החיא - נתמסמסם איתמרי!

ופרכינן: איני, והא לוי הוה יתיב בי מסותא, במרחץ, חזייא לההוא גברא דטרייה לרישיה, שנפל והוכה ראשו בכותל ונתנדנד מוחו. אמר לוי: נתמזמוז מוחיה דדין [של אדם זה]! והיינו, שהיה לוי מצטער ודואג על

אדם זה שנתמזמוז מוחו.

ודייקנין: מאי לאו, כוונתו של לוי לומר, דלא חי, שאדם זה לא יחיה!

אמר אביי: לא! אלא כוונתו לומר, שאינו מוליד. כי הפגיעה במח פוגעת בכח ההולדה.

עד היכן חוט השדרה? והיינו, עד איזה מקום בחוט השדרה נחשבת פסיקתו טרפה?

אמר רב יהודה אמר שמואל: עד בין הפרשות. והוא המקום שבו מתחילים להתפצל ולצאת חוטים נפרדים מחוט השדרה שבעמוד השדרה אל חלקי הגוף. והתפצלות זו היא בשלבים, בחוליות האחרונות שלפני הזנב. ועד בין הפרשות, אם נפסק רובו של חוט השדרה נעשית הבהמה טריפה. אבל מבין הפרשות ואילך, כבר תשש כוחו של עמוד השדרה, ואין ההפסק ברובו מטריף, כיון שהירכיים מעמידים את השדרה, ואינה מתה בגלל ההפסק ברובו שם.

רב דימי בר יצחק הוה קא בעי למיזל לבי חוזאי, ומיהר לצאת לדרכו.

אתא לקמיה דרב יהודה. אמר ליה: ליחוי לי מר "בין הפרשות" היבא הוא מצוי.

אמר ליה: זיל, אייתי לי גדי, ואחוי לך.

אייתי ליה גדי שמינה, כשהוא שחוט

ולחיות. ועיין בשיטת התוס'.

הוא עתיד להפסק, או שאין לך פיסוק גדול מזה [שהרי המח כאילו אינו, רשב"א בתורת הבית], ורק על ההפרדה הוא שאמרו מח זה אינו מעלה ואינו מוריד, ולא על הפיסוק.

42. רש"י מבאר שני טעמים מדוע חלוק דין המרכה מהדין שאמרו "מח זה אינו מעלה ואינו מוריד". האחד, שידעו חכמים שמתוך ליקוי זה